

تدقیق انگاره های مؤثر بر مرمت اکولوژیکی مناظر فرهنگی - تاریخی نمونه موردی: منظر فرهنگی - تاریخی بیستون کرمانشاه

دکتر محمد رضا بمانیان^۱، دکتر حسنعلی پورمند^۲، فریال احمدی^{۳*}، سارا پوریوسف زاده^۴

^۱استاد گروه معماری، دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس تهران

پست الکترونیکی: bemanian@modares.ac.ir

^۲استادیار گروه پژوهش هنر دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس تهران

پست الکترونیکی: hapourmand@modares.ac.ir

^۳پژوهشگر دوره دکتری معماری دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس تهران

پست الکترونیکی: ferial.ahmadi@modares.ac.ir - شماره تماس:

^۴کارشناسی ارشد معماری منظر دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس تهران

پست الکترونیکی: sara_pyz@yahoo.com

چکیده:

مناظر فرهنگی بخشی از میراث فرهنگی هر مرز و بومی است که در بستری طبیعی شکل گرفته‌اند و دارای تعامل پیوسته با طبیعت می‌باشند. امروزه با از بین رفتن بخشی از طبیعت که بستر شکل‌گیری این مناظر می‌باشند، حضور انسان در این مناظر محدود گردیده است. عدم انطباق‌پذیری گسستگی تعامل مطلوب انسان با این مناظر، پایداری مناظر فرهنگی را دچار اختلال نموده است. از اینرو هدف اساسی در پژوهش حاضر دستیابی به اصول مرمت و بازیابی بستر طبیعی در مناظر فرهنگی و بسط این اصول در منظر تاریخی - فرهنگی بیستون در جهت بازیابی تعادل مطلوب انسان و طبیعت در این محدوده می‌باشد. به منظور تحقق پژوهش حاضر از روش تحقیق توصیفی - تحلیلی و موردی و از شیوه‌های مرور متون، اسناد کتابخانه‌ای و تحلیل اسناد تصویری استفاده شده است. در راستای دستیابی به هدف اصلی پژوهش، نخست به تحلیل و ارزیابی اکولوژیکی منظر طبیعی محدوده مطالعاتی از طریق تحلیل عناصر ساختاری موزاییک منظر بستر جهت شناسایی آشفتگی‌های به وجود آمده، پرداخته شده است. در نهایت با توجه به اصول اساسی مرمت اکولوژیکی منظر در گستره‌های فرهنگی، پیشنهادات مرمتی و توسعه‌ای ارائه گردیده است.

نتایج حاصل از تحقیق حاکی از آن است که مرمت منظر طبیعی بستر مطالعاتی نیازمند حفاظت از آبراهه‌های موجود در بستر از دسترس گردشگران، حفاظت و ارتقا تنوع گونه‌های زیستی اعم از گیاهی و جانوری، حذف کاربری‌های صنعتی ناسازگار (کارخانه قند، اتوبان بین شهری) با محیط طبیعی، احیای ارتباط میان لکه‌های طبیعی بستر از طریق ایجاد دالان‌ها و لکه‌های جدید، احیای مرزهای بیستون با حذف زمین‌های کشاورزی از طریق کاشت درختان بومی می‌باشد.

کلید واژه‌ها: منظر فرهنگی، مرمت منظر، اکولوژی منظر